

23 JULI 1982

1.k.

1981/123/1507-6

Indenrigsministeriet har dags dato tilskrevet Morsø kommunalbestyrelse således:

"I skrivelse af 5. oktober 1981 (j.nr. 075-15) har kommunalbestyrelsen meddelt, at den efter forslag fra Fremskridtspartiets gruppe i sit møde den 21. september 1981 har vedtaget at rette følgende spørgsmål til indenrigsministeriet:

"Kommunalbestyrelsen i Morsø kommune forespørger, hvorvidt et flertal i et socialudvalg, f.eks. i en konfliktperiode, må udføre såkaldt sagsbehandling over for klienterne, altså samtaler, afgørelser og eventuelt udbetaling af det bevilgede beløb.

Selv om socialrådgiverkonflikten i denne omgang nu er overstået, mener vi, det har så stor principiell betydning for samtlige kommunalbestyrelser i landet, at et klart svar er meget ønskeligt.

Det understreges, at vi selvfølgelig er klar over, at ud over formanden, må et enkelt udvalgsmedlem ikke bevilge noget."

Kommunalbestyrelsen har samtidig oplyst, at en af årsagerne til spørgsmålet er uenighed i det sociale udvalg om forståelsen af indenrigsministerens svar på Spørgsmål nr. 861 stillet af folketingsmedlem Ebba Strange den 23. maj 1980.

Det nævnte spørgsmål og indenrigsministerens svar herpå var sålydende:

"Finder ministeren det i overensstemmelse med kommunestyrelsesloven, at fire medlemmer af Hammel kommunalbestyrelse udfører arbejde som sagsbehandlere og kontorpersonale i Hammel socialforvaltning?"

Indenrigsministeren svarede:

"Jeg kender ikke noget til den konkrete sag, hvorfor jeg kun kan udtale mig i almindelighed om spørgsmålet. Der er ikke i lov om kommunernes styrelse noget, der hindrer, at udvalgsmedlemmer, naturligvis med udvalgets indforståelse, deltager i forberedelsen af de sager, som er henlagt til udvalget, og den efterfølgende iværksættelse af udvalgets beslutninger. Dette må, så vidt jeg kan se, også gælde sager, der er omfattet af socialudvalgets selvstændige kompetence."

I anledning af kommunalbestyrelsens spørgsmål skal indenrigsministeriet oplyse følgende:

Som det fremgår af spørgsmålet, indgår der flere forskellige funktioner i en sags behandling. Man kan sondre mellem 1) forberedelse af sagen, herunder journalisering og indhentelse af yderligere fornødne oplysninger, f.eks. ved samtaler med en klient, 2) selve afgørelsen eller beslutningen i sagen, og 3) udførelsen af den truffe beslutning, herunder meddelelse til klienten og udbetaling af en social ydelse.

Hvis adgangen til at træffe beslutning i en sag overlades til en anden end det kompetente organ, taler man om delegation. Som udgangspunkt er der fri adgang til delegation i dansk ret, herunder i kommunalforvaltningen. Det sociale udvalg kan således overlade det til administrationen at træffe afgørelse i en række sager eller i bestemte typer af sager, hvor udvalget har beslutningskompetencen. En delegation kan til enhver tid frit tilbagekaldes, enten generelt eller konkret ved, at udvalget kan vælge selv at træffe afgørelsen i en enkelt eller enkelte af de sager, hvor administrationen ellers træffer afgørelse.

Undertiden er delegation imidlertid udelukket. Der antages generelt at gælde et delegationsforbud fra et kommunalt udvalg til enkelte af udvalgets medlemmer. En sådan delegation ville være i strid med styrelseslovens forudsætninger om udvalgenes arbejdsform. Udvalget kan derfor hverken ved en flertalsbeslutning eller énstemmigt beslutte at overlade det til enkelte medlemmer at træffe afgørelse i sagerne.

Derimod kan udvalgets formand efter styrelseslovens § 22 træffe afgørelser i sager, som ikke tåler opsættelse, eller som ikke giver anledning til tvivl. Der er her tale om formandsbemyndigelser, som er helt almindelige i kollegiale organer. For de utvivlsomme sager er baggrunden et ønske om ikke at belaste udvalget med helt oplagte sager, og med hensyn til hastesagerne kan der være et hensyn både til den borger, som sagen angår, og til udvalget og kommunalbestyrelsen, som kan ifalde ansvar, hvis sagen ikke afgøres i rette tid. Det drejer sig jo netop om sager, som ikke tåler opsættelse.

I de nævnte tilfælde har lovgiver derfor fundet, at disse hensyn må veje tungere end de almindelige retssikkerhedsbetragtninger.

Udvalget kan også udtrykkeligt beslutte at delegere beslutningskompetence i sager til udvalgsformanden, men hvis det drejer sig om delegationer, der går ud over de sædvanlige formandsbemyndigelser, kan det formentlig kun ske, hvis intet medlem protesterer.

Der kan nærmere henvises til betænkning nr. 894/1980 om kommunale styrelsesformer og kommunalpolitikernes arbejdsvilkår m.v., kapitel V om delegation i kommunerne, især side 124 ff om delegationsforbud og side 130 om delegation til organets formand.

De forudgående og efterfølgende faktiske handlinger, som indgår i sagsbehandlingen, omfattes ikke af det ovenfor om delegation anførte, idet ~~de~~ ikke er et led i udvalgets udøvelse af kompetence. Der kan herom henvises til den nævnte betænkning side 117.

Dette er baggrunden for, at indenrigsministeren i folketin- get har udtalt, at et udvalgsmedlem godt kan udføre forberedende og udførende funktioner i forvaltningen. Det skal imidlertid understreges, at indenrigsministerens udtalelse blev afgivet med henblik på en kon- fliktsituation, som forelå på daværende tidspunkt, således som det og- så fremgår af begrundelsen for spørgsmålet til ministeren. Kopi af dette vedlægges til orientering. I en sådan situation kan det være be- rettiget at suspendere de almindeligt gældende regler af hensyn til de borgere, som de sociale sager vedrører. Det må nemlig antages, at mange sociale sager ikke tåler længere tids opsættelse, uden at det vil være særdeles belastende og undertiden ligefrem velfærdstruende for de berørte borgere. Der foreligger således en nødretslignende si- tuation.

Det er endvidere, som det også fremgår af indenrigsministe-rens svar på det nævnte spørgsmål, en betingelse, at udvalgets fler- tal har truffet beslutning om, hvilke forberedende og udførende funk- tioner medlemmerne kan udføre.

Herudover må et udvalgsmedlem kunne benytte sin adgang efter den kommunale styrelseslovs § 23 til at indbringe beslutningen for kommunalbestyrelsen. Entilsvarende ret har borgmesteren efter § 31a, stk. 3. I så fald kan beslutningen kun opretholdes, hvis der er fler- tal herfor i kommunalbestyrelsen.

Det må endelig antages, at et udvalgsmedlem, der udfører arbejde i forvaltningen, må rette sig efter de sædvanlige regler om sagsbehandlingen, som er vedtaget af udvalget eller fastsat af borg- mesteren som øverste daglige leder af administrationen, f.eks. regler om høring, om sagsbehandlingsfrister og om udformningen af skrivelser.

Sammenfattende kan det således anføres, at det enkelte so- cialudvalgsmedlem ikke kan træffe afgørelse i sagerne, men at det i en nødretslignende situation vil være tilladeligt, at medlemmerne ud- fører forberedende og udførende funktioner, i det omfang, der er truffet

Handwritten note at top right.

INDENRIGSMINISTERIET

beslutning herom af udvalget, og under forudsætning af at beslutningen ikke tilsidesættes af kommunalbestyrelsen.

I sin forespørgsel har kommunalbestyrelsen anført, at man er klar over, at kun udvalgsformanden kan bevilge noget. Indenrigsministeriet skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at bevillingsmyndigheden alene tilkommer kommunalbestyrelsen, men at udvalget og eventuelt også udvalgets formand kan disponere inden for de givne bevillinger efter de af kommunalbestyrelsen fastlagte retningslinier. Ministeriet antager, at det er denne ret for udvalgsformanden, som kommunalbestyrelsen har tænkt på.

Man beklager den sene besvarelse."

2) Hvilket herved meddeles.

Johan Erichsen

- 1) Morsø kommunalbestyrelse
- 2) Socialministeriet

Helle Skjerbæk

1) Morsø kommunalbestyrelse
 2) Socialministeriet

af den under henvisning af Socialministeriets repræsentations
 af dateret af 30. juni 1970 nr. 271/70